

С Л А В А

ПОВРЕМЕННО ДУХОВНО СПИСАНИЕ

1. Февруарій, 1872.

Кв. 13. } Излиза два пѣти въ мѣсеца. Годишна цѣна е:
} гр. 20.— Възъ предлата спомоществатели не } Год. I.
} сж пріети.— Писма или статіи ще ся отправять }
} до издателя. Неплатени писма не сж пріети.

† НАДГРОБНО СЛОВО †

Говорено на покойн. Маріола Илиева въ
Руссе. Мома на 16 год. възраст.

Жалостно събраіе!

Грозно представеніе потърсва сърдцето ни, силно волненіе възмѣтява душата ни. Жалость, скърбь и плачь са чува, отъ чувствителни сърдца, които искать утѣшеніе, радостъ, и задоволствіе. Едно цѣло домородство, мнозина пріатели и едно отечество са лишавать отъ една невинна млада душа, която са хвърли вече съвсемъ изненадѣйно, съвсемъ насилственно въ обятіята на смъртьта. Угаси ся животътъ на една млада душа, която живѣше само за утѣшеніе на родътъ си, изчезна, оная мома която посвѣщаване живота си имѣто си и честьта

си, за сичко онова което е почитено и Богу-угодно. Сячко това ни спира мислитъ отъ да мислятъ на нѣщо свѣтвовно на нѣщо приврѣменно. Ожалостени отъ такъво едно плачевно и злочестно приключеніе, на какво по-напредъ да са чудимъ? Какво да оплаквами по-напредъ? Да оплаквами тежката еждба на покойницата ли? Или да оплаквами грозната смъртъ, която облече въ черно много лица! О, Боже, колко си търпѣливъ! Какъ позволявашъ да са изгубватъ невиннитъ? а търпишъ грѣшнитъ, които вършатъ дѣла неумѣстни, дѣла противъ волята и заповѣдта Ти! О, драги родители, защо позволявате, да изчезне отъ свѣта онова което е най-мило и драго. Защо ставате причина на жалость а не на радость? Такива питація обладаватъ безъ друго и покойницата, тя питація би и тя произнесла, само ако би могла да говори.— Тогасъ когато човѣкъ има въ мислитъ си, най-хубави, и най-родолюбиви планове, а въ душата си най-красна надежда, че ще може да си постигне цѣльта, тогасъ са случва дето да си скончее живота, да изчезне отъ лицето на земѣта за винаги, и сичкитъ му трудове, надежда, радость, задоволствіе оставатъ напраздно. Но не е до толкосъ жалостно, когато става нѣщо отъ Бога, но когато е нѣщо причинено отъ човѣка то бива по-горчиво, то бива по-тежко и по-забѣлежително.

Сички които сж познавали по отблизко нравътъ на покойницата, ще знаѣтъ безъ друго, въ какво положение са намѣрвала, какво е мислила, какъ е живѣла.— Тя е осѣщала и живѣла въ честность, въ благоустройство, въ надежда! Нъ всеуе, тя е излъгана, тя е отстранена, тя е безъ чувства, бледа, безъ душа, ахъ! тя е мъртва! На кой да не са заплаче? Кой да не пролива сълзи, при таквось едно жалостно приключеніе? Но жалостно събраіе! Като знаемъ, какъ смъртъта не е, нищо друго, освѣивъ едно утѣшеніе за тѣлото, то тогасъ, вне жалостни родители, роднини, и пріятелн, утѣшете си скърбѣта въ която сте обладаани, като си помислите, какъ същата зла честь, ще постигне и васъ, както и сичкія чловѣческій родъ, бждете увѣрени какъ покойната ви род-

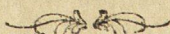
нишка, само отъ една голѣма жалость за дето е оставена сираче въ младитѣ си години, отива при любезната си майчица. Дето ще види лицето ѝ, и мирно ще са оплаче на нея, за сѣдбата си. Тя тамъ ще бѣде по-задоволна, отъ колкото тукъ. Тя може би да не е била задоволна отъ този свѣтъ, за това и Богъ ѝ извълни желанието. О, преблагій Боже! изкорени съ всемогущата си сила, сичкитѣ злочестини на този свѣтъ! Всади въ сърдцата на човѣцитѣ Твоята вѣра и страхътъ, за да не са случаватъ такива жалостни приключенія.

А ти блаженна покойнице, бѣди уверена, какъ дълбока жалость, чувствувать въ сърдцето и душата си твоитѣ роднини и приятели, и вечно ще остане твоето име въ умътъ имъ. И сто на всякій часъ съ сълзи на очитѣ погледватъ, мъртвото ти тѣло. вмѣсто да са радватъ на бракътъ ти, тѣ сѣ тж накичили съ насълзено цвѣтіе, вмѣсто да са веселятъ на свадбата ти, тѣ плачатъ за животътъ ти, вмѣсто да чуватъ да ти са пѣе: Исаяя Дикуй, тѣ чуватъ: *плацуи ридано*. — Миръ нека е на тѣлото ти, а вѣченъ животъ на душата ти.

Животътъ е бл. Хр. его видиге тъжъкъ, животътъ е кратъкъ, животъ е изложенъ на грижи и пронасъ. И тия крижи мъки и опасности, да ли не напомнюватъ на човѣка, да прегърне по-искрено и по-живо вѣрата, благочестіето и добрія миренъ животъ, отъ което произлѣзва всяко добро? О, поучете се вие родители, че сичко зависи отъ васъ, вне съ отхраната си давате животъ на чедата си, нѣ пазете са да не имъ скратявате този многоцененъ животъ. Вие пѣма намѣритѣ нигдѣ и никоги утѣшеніе ако отежчавате живота на чедата си. И васъ сѣ също гледали, хранили и обличали, споредъ както вне гледате, храните и обличате дѣцата си.

А ти, о добра и побожна душо, премини мирно отъ земнія въ небеснія животъ, иди при любезната си майчица, и наслаждавай се тамъ, въ блаженитѣ дворове на небеснія отецъ, гдѣто нѣма, нето грижи, нето неправда, нето човѣшка завистъ, и моли се за здравіето на род-

нивитѣ и пріятелитѣ ти, които съ голѣма скръбъ, и съ съкрушено сърдце ти казватъ, *свѣщія намятъ!* Аминь.

П И С М О

Къмъ моитѣ во Христѣ братія свѣщенници

Любезни братія!

Като почнавамъ разсѣвнѣнето за полаганіе въ дѣйствиѣ предметътъ, за който са отнасяж настоящето ми; азъ най първо Ви покорно моля, да бждите снисходителни къмъ много-бройнитѣ ми недостатки въ туй предпріятіе, косто ако и да надвишува способността ми, но побуденъ отъ ревностъ къмъ свѣтата наша Православна вѣра, споредъ колкото ми допростижъ силитѣ, предпріехъ да напишѣмъ настоящето си, като съмъ увѣренъ, че то ще побуди по-способнитѣ да са завзематъ и напишѣтъ по-серіозно за него.

Като съмъ билъ малко много четецъ на разнитѣ до сега издаваеми на народній ни языкъ: вѣстници, період. списанія и различни други книги; видѣлъ съмъ, че когато дойде редъ да са говори за Духовенството ни за насъ сирѣчь свѣщенницитѣ, вмѣсто то споредъ както го и изисква свѣтата ни религія да са почита, уважава и похвалява; напротивъ, то са окичва: съ най отвратителни изреченія съ най унижителни укори, съ безчестни думи, и съ най лоши мърянія прилични на падари а не на лица Духовни. — Наистинна тѣзи униженія, укори и мърянія, ако и да не са отнасяжтъ на сички изъ общо свѣщенници а само на онія, които ги заслужвжтъ, но съ тѣхъ понеже са компрометирватъ и добритѣ, и за да не бжде това тѣй; азъ възнамѣрихъ да Ви смиренно помоля, ако е възможно и ній свѣщенницитѣ да хвърлемъ погледъ и да дадемъ вниманіе на нашитѣ сънародници на дѣлата, които са почнали не отдавна за напредокътъ на общото просвѣщеніе. — Тѣ (сънародницитѣ ни), като са уверихъ, че съ съдружаваніето ще може да са проведжтъ добри

ползи и плодове въ напредокътъ на общото просвѣщеніе; Съгласихъ са съдружихъ са и отворихъ на сѣкадѣ по отечеството ни изъ градоветѣ дори и по селата: Читалища, женски, братски, благодетелни и ученически дружества съ цѣль да подпомагътъ въ напредокътъ на общото просвѣщеніе изъ между сънародниците ни. Отъ скоро пакъ начна да са появява идеѣ въ учителитѣ да правятъ учителски събори и тѣ съ сѣща цѣль. — А ний братія свѣщенници какво правимъ? Азъ знамъ, че изъ помежду насъ има мнозина, които желаятъ и ставатъ членови на такъвизи достопохвални свѣти съдружаванія и съ проповѣдитѣ си наслѣдчаватъ и подбуждътъ народътъ да ги поддръжж: знамъ че има и такива свѣщенници, които катадневно ходятъ въ училищата даватъ приличнитѣ си наставленія и свѣти на ученицитѣ, отъ които иъкои ако има да сѣ отежтствовани, ходятъ при тѣхнитѣ родители и ги убѣждаватъ за редовното имъ проваждане и поддръжаніе въ училището. Но за жалъ, знамъ и такива, които освѣлъ дето непристъпватъ при такива Бого-угодни съдружаванія, но са и осмѣляватъ да охладяватъ престодушній ни народъ къмъ тѣхъ. И ето за такива отъ помежду ни са отпосѣжтъ онія унизителни думи и укори, съ които цѣлото Българско Духовенство са унижава, обезчестява и изгубва уваженіето си отъ народа. — А за да са утървемъ отчасти отъ такива укоренія и да добийми що годѣ уваженіе и честь отъ сънародниците си: трѣбва и ний да са съобразимъ съ духътъ на вѣрнето, да помогнемъ и ний що годѣ на напредокътъ въ общото просвѣщеніе, не е доста само съ босилка въ рѣцѣ, съ спаси Господи и съ Господу помолимъ да дадемъ просвѣщеніе на народа, по трѣба и дѣломъ да сторимъ. „*Вѣра безъ дѣлъ мъртва естъ.*“ Не е доста само да са излѣжавани по кахвенетата и по кръчмитѣ и да чакаме кога ще дойде иъкой да ни повика да вѣнчeyмъ и упѣемъ; по трѣба сѣкій споредъ силитѣ си да сѣ погрижимъ, да го изведемъ на правія спасителенъ нѣтъ къмъ просвѣщеніето. Трѣба братія да са покажемъ достойни и послушни на Спасителитѣ Божествени думи: „*Въ еоме свѣтъ миру*“. — И

ний казвамъ свѣщенникътъ, да са старужимъ и като са уловимъ рѣкъ съ рѣкъ и кажемъ: „Христосъ посредѣ насъ“ да съставимъ и ний свѣщенникътъ едно *Духовно братско дружество*, на което най главната цѣль да бѣде: помаганіе въ срѣдствата за релігіозно моралнія напрѣдкъ и развитіе изъ между сънародникътъ ни, и предопазваніето отъ протестантизмътъ.

Слѣдователно ако са удобри отъ Васъ почитаеми во Христъ братія свѣщенници такава Богоугодно и достопохвално дѣло да извършиши; способникътъ, издайте Вашитѣ добри мѣншія и преднарчъртанія въ туй предиріятіе и часъ по-напрѣдъ да се положи въ дѣйствиѣ.

Ето споредъ мѣсто смиренно мѣншіе какъ да бѣде то: въ сѣко окрѣжіе на единъ градъ, градскитѣ заедно съ селскитѣ свѣщенници да са съберѣтъ въ градътъ на това окрѣжіе, и като са напострашно разговорѣтъ и съразмишлятъ за тоя прѣдмѣтъ, да са съчини устѣвѣтъ на туй Дружество, и като са потвърди отъ сички присѣтствующи, да са саморучно подивше сѣкой споредъ материалнитѣ си срѣдства кой за основенъ, кой за рѣдовенъ членъ и да са опредѣли поколко ще дѣлжи сѣкой членъ да исплаща прѣзъ годината. И като са осѣществѣхтъ такива нѣколко Дружества и слѣдватъ редовно; въ растояніе на нѣколко години, като са види, че отъ процентѣтъ на събранія имъ капиталъ, ще може да са поддържи едно Духовно училище съ потрѣбнитѣ учители; незабавно да са тури въ дѣйствиѣ и нареди и то. Защото никога не ще са оправн кашето духовенство, никога не ще спрестанѣтъ отъ да го укоривать, никога нашійтъ народъ не ще са сподоби съ добри и достойни свѣщенници, ако не оседемъ и наредимъ такава више духовно училище, въ косто да са възпитавѣтъ и изучавѣтъ младежи парочно за свѣщенници. Може би братія! нѣкои да са отзовете, че такава нѣщо надминува нашитѣ сили и невъзможно е да го извършимъ само ний свѣщенникътъ, което до сега цѣль народъ не е извършилъ. Наистина народътъ него не е извършилъ, но малко ли подобни заведенія е извършилъ, малко ли училища, читалища

дружества поддържатъ?— А само ний свѣщенниците не сме са завземали за такова свѣто предприятіе, само ний сме останали назадъ, само ний казвамъ останахми доми и много назадъ въ това отношеніе. И въ това положеніе, като сме какъ да не ни укоряватъ? какъ да не ни безчестятъ и унижаватъ? и какъ да са наречемъ достойни за Божественнитѣ Спасителеви думи: „*Вы есте свѣтъ міру*“? Каква сѣтина е излѣзнало отъ насъ за тъмното дебело невѣжество народно?— Или има нѣкои да кажатъ: направили бихми и ние за народътъ си нѣкоя добрина, ако познатата враждебна ръка не ни възбраниваше на това, защото девисетъ на Духовното ни началство, което ни владѣеше бѣше: помраченіе и простота. Ами днесъ братія, когато подъ благодѣтелившата сѣнка на Н. И. В. Султана са отървахми отъ тѣзи върла неприятетска враждебна ръка, кой ни възбранива за таква предприятія?

Увѣренъ прочее любѣзни братія свѣщенници, че никакъ не ще ни са види трудно и невъзможно такова свѣто и Богоугодно дѣло да почнемъ и свършемъ, като са уновавани и надѣвани на помощта на силната и всевъзможна дѣсеница Спасителя нашего Господа Исуса Христа който казва: „*Гдѣто сте събраши въ Моето Имя, тамъ посрѣдъ Васъ съмъ и Азъ.*“

Съ надѣжда, че смиреніятъ ми слабъ гласъ ще намѣри отзивъ въ Вашето чувствование: оставамъ

Розелдже-аланъ (Рааградеко)
на Ивановъ день 1862.

Съ почитаніе и сълт
уваженій Вашъ

Попъ Петъръ Миховъ.

С Л О В О

на Рождество Христово.

По Христѣк възлюблени

братія и сестри!

Богъ, когато е създалъ Адама, ввелъ го е въ рай, за да се радва отъ вѣчното блаженство. Съ други думи, Господъ е съворилъ чловѣкъ, за да бѣде благополу-

ченъ. Обдарилъ го е съ разумъ, за да различава доброто отъ злото; далъ му е всичкитѣ срѣдства, за да стане благополученъ. Нъ, като праведенъ, иска да нашето благополучіе зависи и отъ нашето произволеніе: за това ни е далъ и св бодна воля, за да си изберемъ самоволно доброто или злото. Искамъ да кажа че благиѣтъ Богъ желае нашето добро, нъ ній сме причина на всичкитѣ наши злополучія. Когато изпълняваме Божіитѣ заповѣди, ній сме злополучни; когато ги прѣстѣпваме, ній сме злополучни, защото онзи, които прѣстѣпва Божіитѣ заповѣди, грѣши, а грѣховетѣ са наказватъ отъ само себе си. Адамъ е най-първій чловѣкъ, който е погазилъ Божіята заповѣдь. За това Богъ го осъди на смъртъ заедно съ цѣлото му потомство.

Слѣдъ паданіето на нашитѣ прородители Адамовитѣ потомци ся отдалечиха съвсѣмъ отъ Бога. Человѣческія духъ бѣше стигналъ до най висока степенъ на заблужденіето: чловѣцитѣ забравихъ истиннаго Бога: обожавахъ твореніето вмѣсто Творца; кланяхъ ся на слънцето, на лунатъ и на звѣздитѣ, на растенія и на най-гадни животни. Другъ друга не обичаше, чловѣкъ чловѣка не почиташе, младитѣ не слушатъ старитѣ, дѣцата не ся покорявахъ на родителитѣ, родитѣлитѣ убивахъ дѣцата си; мъжко и женско, старо и младо, голѣмо и мало станахъ безобразни, развратни, зли и неправедни; всичкитѣ злини, всичкитѣ пороци владѣяхъ надъ свѣтътъ: чловѣкътъ станъ робъ на своитѣ грѣхове, робъ на своитѣ страсти. Ето въ какво злополучіе бѣхъ паднали чловѣцитѣ, когато ся възцари грѣхътъ на земятъ.

Нъ Божіето прѣдопрѣдѣленіе за чловѣческото блаженство е неизмѣняемо: прѣдъ милосрдіето Божіе чловѣкътъ нѣма никоги да пропадне. Богъ съжали чловѣка за неговитѣ физични и морални страданія: за това ся рѣши да избави чловѣка отъ жалното състояніе, въ което ся намираше. Още когато е испъдилъ Адама врътъкътъ ся е билъ, че съмето на женатъ ще сотре главятъ на діавола, т. е. че ще ся роди Спаситель, който ще повърне на чловѣка изгубленій рай. Обещалъ е билъ и на

нашите прѣдѣли чрезъ Исаіа, Іереміа, Мехеіа и други пророци, че ще се роди Спасителъ, който ще избави и падналия човѣчески родъ.

И наистина че тѣзи прѣдѣлна тайна се изпълни; прѣстаритѣ пророчества се сбъднѣхъ; на уреченото врѣмя т. е. слѣдъ падението на Юдейското царство во врѣмята на Прода и Августа роди се отъ приснодѣвж Маріѣ въ Витлеемъ Юдейскій давноожидаемій Месія.

Голѣми сѣ и чудесни Божинѣ тайни; надъ хорцѣнта на нашето знаніе сѣ Божинѣ дѣла. Едно отъ най-славинѣ Божій чудеса е тайната на въплотението. *Таинство странное вижу и прѣславное.*

Богъ става човѣкъ; Синъ Божій става синъ човѣческии. „Слово плоть бистъ“ ражда се Богъ, който е сътворилъ всичкитѣ човѣци; ражда се Христосъ, който е роденъ прѣди всичкитѣ вѣкове отъ Бога Отца; Вездѣсзщій Богъ слезе на земята; небото става вертень; Христосъ, който ни дава всичкитѣ богатства, ражда се като еврамахъ въ Витлеемскій вертень; всемогъщій Богъ става слабо дѣте; Богъ който е Господарь на цѣлій свѣтъ, покорава се на човѣцитѣ; Живѣе приврѣменно оязи, който е вѣченъ; умира онзи, който дава животъ на всичкитѣ твари.

Ето колко Богъ обича този невѣрній родъ човѣческии! Толкови е обичалъ творението на своитѣ рѣцѣ, што е благоволилъ да слѣзе на земята, да приеме човѣческото естество, да прѣтърпи всичкитѣ неволиности и мъки, и да пролѣе за насъ своѣята най-свѣта кръвъ, само и само за да изпълни своѣятъ свѣтъ мисія. Изъ защо не ни е избавилъ на другъ начинъ?— Това е единъ въпросъ, който надпинува нашитѣ интелектуални сили. Непостижимо господи, слава Тебѣ!

Христосъ е дошълъ на земята, за да ни покаже правий пѣтъ, който води къмъ благополучието. Той ни е оставилъ много спасоносни привѣри, по които да се у-правявани въ този приврѣменній животъ.

Христосъ е затулилъ всичкитѣ философи и законо-дателя. Той ни е оставилъ една съвършенъ наукъ. Той

ни е научилъ че царѣтъ и робѣтъ, богатія и сиромаша, силнѣя и слабѣя сѣ братія, като синове на Отца небеснаго; Той ни е научилъ че всинца сме равни прѣдъ правосъдіето Божіе.

Неусовитѣ чудеса доказватъ ясно че Той е озмисленій Месія. Слѣщото доказватъ и слѣдующитѣ дуви на ангелѣтъ: *Небойтеся: се бо благовѣствую вамъ радость великую, яже будетъ всѣмъ людемъ, яко родися вамъ днесь Спасъ, иже есть Христосъ Господь.*

Безбройни сѣ добринѣтъ на спасителнѣтъ наукъ Христовѣх. Народитѣ ся просвѣтихъ и направихъ голѣми на прѣдванія; робитѣ ся освободихъ, варварството ся уничтожи.

За толкосъ жъртви, които е направилъ Христосъ за нашето спасеніе, за толкосъ добрини, що сме приели отъ Него, длѣжни сме да Му благодаримъ и да Го славимъ винаги особенно въ този прѣрадостній день на Рождеството.

Приидете и веселите се праведни, радуйтесе небеса, взиграйте гори Христу рождшемуся. Да се веселимъ и да прѣими заедно съ ангелитѣ: »Слава во вышнихъ Богу и на земли миръ, въ челоуѣцѣхъ благоволеніе.«

И да молимъ Господа да ни подари длѣгъ живото и здравіе, за да тържествуваме този голѣмъ празникъ съ радость и веселіе на многая и прѣмногая лѣта.

Верберовичъ.

Гула на 25 Декемврія 1871.

КИРИЛЪ и МЕТОДІЙ Словянски първи учителіе (свършва).

Скоро слѣдъ врацането на Методія отъ Нѣмецкій плѣнь, паната поелъ да слѣдва трезначното учене за богослуженіе. Нѣмцитѣ съгледали че Словянскитѣ плѣмена и безъ тѣхъ приематъ Христіанството и тѣй ся испъзнаватъ отъ надтяга надъ тѣхъ, извоува наклонили Методія, че той ся не подчинява на Черквѣтъ и че не учи споредъ догматическото въ западъ: *отъ Ома (Hilique).*

Юанъ 8 въ 879 год. го повикалъ въ Римъ, намѣриль Методія свѣршено правъ и убѣдилъ ся отъ неговитѣ доказки за въвождането въ служене на Словянскій языкъ. Сѣщо както пана Адриана издалъ буллъ, въ кождо се изразявалъ, че въвождането за четене на Словянски Евангелието и Апостола, и за пѣне по него Черковно пѣние е право.

Враговетѣ и отпослѣдъ не мирували. Когато видѣли, че чрѣзъ Ромъ нищо несвѣршили, хванали другій пътъ; тѣ прѣпоръчили на Светополка единъ лѣжавъ Пѣмецъ Вихингъ. Той ся приструвалъ на князь, и го ласкалъ въ неговитѣ личности, конто Св. Методій прѣвиралъ, и чрѣзъ туй добилъ милость да ся нарече *викаренъ епископъ* камъ Св. Методія. До голѣмъ стѣпенъ бѣзбравнѣи (както го казвать и самитѣ учени Пѣмци) и хитрій Вихингъ, всѣкакъ острѣлъ връхъ Методія Светополка и дори го приклонилъ да ся въведе Латинскій языкъ въ служене: за което увѣрилъ Свѣтополка, че Методій носи папскъ буллъ, въ кождо се запрѣщавалъ Словянскій языкъ. Методій ся обърналъ камъ папѣтъ укорилъ Вихинговѣтъ клеветѣ, успокоилъ Методія и писалъ на Свѣтополка, че ако му угрожава Латинското богослужение, може да го въведе: нѣ общо въ земѣтъ му трѣба да бѣде Словенскій языкъ.

Въ края на живота си Методій ходилъ до Царіградъ, гдѣто го викалъ царьтъ, защото чекалъ както отъ него достоенъ и почетенъ да приеме благословіѣ. Методій доишълъ въ града, гдѣто едно врѣмя провелъ млатитѣ си години: царьтъ го обдарилъ богато. Методій ся върналъ въ епархіѣтъ си, гдѣто и починалъ 6 Трѣвень 885 год. и го заровили въ Велиградъ, въ черквѣтъ Прѣсв. Богородицѣ, срѣщѣ олтара въ зида. На смъртній часъ опрѣдѣлилъ за свой столъ приемникъ Гората, единъ отъ Слав. седмочетници.

XI.

Ходенето на Методія въ Гомъ и Царіградъ, служи за най поврхно рѣшене, на Изгрѣвнѣтъ ли, или на западнѣтъ Черквѣ ся падать Свѣтитѣ мѣже. Прѣвирната мѣжду черковитѣ била още въ зачеването си. Словенскитѣ учители били Византийци и нѣма посѣвка, че тѣ сѣ

придържали до Изгръвното чинопологане при всичкитѣ му отличія отъ Западното; тога още търпими и отъ двѣтѣхъ страни.

Несравнено е мъчно да се рѣши, кои книги сѣ прѣвели Св. брата. Тѣхнитѣ животоописанія доказватъ; че на животъ Св. Кирила били прѣведени: Псалтирь, Евангеліе, Апостолъ и Общакъ; а сѣтиѣ Св. Методій прѣвелъ отъ Гръцскій цѣлѣтѣхъ библиѣж (освѣтъ Макавейскитѣ книги), номоканонъ и отеческитѣ книги (житія, патѣрници).

Освѣтъ прѣводитѣ Кирилу прѣписватъ и нѣкои богословски съчиненія най-главното е: *Исповѣданіе вѣры*. (печатано въ: „Вѣкъ царя Българскаго Симеона). Отъ него съгледвами, че Словенскій учитель, уважавалъ Ромскаго първосвященника, не сподѣлялъ поникналитѣ въ Задѣвъ умствования, и строго се въоръжавалъ срѣщо произлизането на Св. Духа отъ Отца и Сына. Тога и самитѣ папи не припознавали туй избродено въ Испаніѣж ученіе и на окаченѣтѣ въ Ромж таблицѣхъ на символа, не вмѣстили думитѣ: „и отъ Сына.“ —

Великото дѣло на двата брата въ Моравско потърпѣло голѣми неприятности слѣдъ смъртѣжъ на Методія. Папитѣ нарушили обѣщането на своитѣ прѣдидници. Латинскій языкъ малко по малко измѣстилъ Славянскій. Гражданската самостоятелностъ на Моравското Господарство наднала; Угритѣ (Мачжаре, Венгри) покорили Паноніѣж. Нѣмецкото духовство проиждило Методіевитѣ ученици, и тѣ дошли повечето въ Българско. Дѣлото на Св. отци цвѣтнало само у тѣ Словене, които останали вѣрни на първобитнѣтѣхъ Православнѣхъ черквѣхъ и не се подчинили на Ромското присвоено подвластіе. Най-добръ у Българетѣ, че подиръ тѣхъ у Русси, Сърби, Бошнаци дори у Властитѣ и Угритѣ.

М. Хр. Радославовъ.

Шуменъ 20 Октоврій 1871.

ЗА МОЛИТВАТА

(Спорядъ Задонскій Тихона).

„Молитвата е сприказването на вършитъ души съ Бога. Колко е приятно за тлѣнній човѣкъ да приказва съ великаго и безсмъртнаго Бога!

„Молитвата за скърбнія е както хладъ срѣдъ горѣщицѣ.— Христіанинъ безъ молитва е както птица безъ крила, или войникъ безъ оръжіе. Да ся молимъ, не ще рече само да стоимъ и да ся кланями на Бога въ извѣстенъ часъ и да четемъ написанитъ молби; нъ трѣба всѣкога и на всѣду съ умъ и духъ да ся молимъ. Можемъ да си издигами ума къмъ Бога и да просимъ отъ Него помощъ и милость, когато вървимъ, сѣдимъ, лежимъ, ядѣмъ, работимъ, въ обществото, или на самъ. Защото Богъ е всѣду, къмъ Него вратата всѣкога сж отворени, и пристѣпътъ къмъ него е лѣсенъ, не както е предъ човѣка; Той е всѣду и всякога, съ голѣмъ тж. Си милость, готовъ е да ни слуша и помага.

„До земскитъ царѣ пристѣпами съ прошеніе въ рѣкъ, а прѣдъ Небесній царъ можемъ всѣкога и когато нищемъ да ся прѣдставимъ; никого не туряй посрѣдникъ; право върви, и пристѣпай съ надѣжда.

Мнозина наскърбили ближнія си и не ся примырили съ него, пристѣпаятъ да ся молятъ Богу; тѣхната молитва е напраздна. Когато не прощава ближнія си, то само съ уста и думи, и сѣтиъ лицемѣрно ще ся моли, и тѣй неговата молитва не само него ползува, нъ ся обраца и на грѣхъ. Тогасъ всѣка въздишка и сълза е несползовата. Вика на Бога: *услыши мя Господи?* Не е ли който си затуля ушитъ, когато ближній му проси помощъ? Молитвата безъ милость каква е?— Тя е както гласъ безъ сила. Милостята отъ само себѣ си ся моли по-инога, отъ колкото всичкитъ челоуѣци. И Богъ нашъ по-вече глѣда на незлобивото, състрадателното, и милостивото сърдце отъ колкото на частото повтаряне: *Господи, Господи!* Богъ е милостивъ и праведенъ; като милостивъ, обича милостъ тж. и милва твореца на милостъ тж; а като праведенъ отнема

милостъта отъ тогосъ, който не мила. Прочети причѣтътъ за длъжника и неговій слуга (Мат. XVIII, 23-25), и ще видишь истинѣтъ.

„Молитвитѣ, канонитѣ и черковнитѣ стихове, ковто ся четѣтъ съ бързинѣ и безъ разсѣдакъ и взираниѣ, тѣ сѣ само една патардія, факто самичѣкъ, виждашь Христіанино! и когато ся четѣтъ тѣй повече сѣрдѣтъ Бога, отъ колкото да го умилостивѣтъ. Таквись, ако и често да ся прѣправятъ, че ся молятъ, нѣ тѣ никога не ся молятъ. Подоборѣ е да кажемъ прѣдъ Бога двѣ, три думици съ чисто сѣрдце, отколкото да прочитами много канони и молитви безъ разборѣж (споредъ както правятъ нашитѣ калугери въ монастиритѣ). Богъ внимава на вътрѣшностѣтъ, а не на външностѣ, и слуша сѣрдечнитѣ души, а не уститѣ. Анна, Самуиловата майка, нищо не казвала съ уста, нѣ само отъ сѣрдце въздишала къмъ Господа: нѣ молитвата ѣ ся чула и тя добила плода на своѣтъ молитвѣ (1. Царств. 1; 13 и 20). Тѣй Богъ внимава на сѣрдцата, нѣ не и на устата ни!

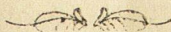
Христіанино! Учи ся да ся молишь на Бога съ духъ и истинѣ; да Му ся покланяшь, да Го призовавашъ, да Го почиташъ. Съ присѣрдце ся труди за да ти бжде молитвата сѣрдечна, и когато четешъ молитвѣ съ думи, нека ти е вкованъ тамъ умѣтъ.

Челѣкъ отъ само себѣ си нѣма истинскѣ и сѣрдечнѣ молитвѣ: Божіята благодать го научава, за какво да ся моли, и подбужда въ него истинскѣ и сѣрдечнѣ молитвѣ. Димъ, или пушакъ отъ благоухливъ прашецъ както излѣзва отъ нажеженій вѣгленъ; тѣй и подбодената отъ Божіѣтъ благодать молитва отъ сѣрдцето излѣзва и при Бога възлѣзва. Тогасъ челѣкъ на кѣсо, нѣ усѣрдно ся моли: *О, Господи помилуй! О Господи ущедрѣ, о Господи уельши и спаси!* Таквись думи сѣ сѣрдечни и съ уста изречени. *Сіа слова отъ избытка сѣрдца уста глаголютъ.* Таквась молитва, нека да е кротка, нѣ прѣминува небесата и възлѣзва при Господа. Обучавай ся на молитвѣ, проси отъ Самаго Бога, да та научи да ся молишь чрѣзъ

Св. свой Духъ, както му ся подлин и ученицитѣ: „Господи! научи ны волити ся (Лука XI, 1.).

М. Хр. Радославовъ.

Шуметь 28 Октомарія 1871.

ЗА СВЯТОТО ПИСАНИЕ.

(продълженіе)

Сячко това ще може да постигне човѣкъ само тогазъ, ако чете св. Писаніе безъ никакви предрасяжденія, съ искрено страхопочитаніе и съ най-побожна душа; ако го чете съ серіозно намѣреніе и съ това увѣреніе, какъ ще намѣри въ него сячко, което му трѣба на немрното му сърдце, и какъ ще му приготви спасеніе на душата. Ако съ тия свойства четемъ св. писаніе, то можемъ да бждемъ увѣрени, какъ божіята сила, която просвѣщава проситѣ и ги прави мъдри, ще просвѣти и насъ въ живія источникъ на вѣчнитѣ истини. Тѣзи сила и това дѣйствиe на св. писаніе ще познаемъ тутакси, щомъ разгледаме поученіята му които съдържава; щомъ погледнѣмъ на Апостолитѣ, ще видимъ, че тѣ бѣхъ въобще прости, сирозаси, неучени и нескусни човѣци; човѣци които не сж имали никакви свѣтски науки, нето искусства, които би имъ били неизбежно нужни за распространеніето на наукитѣ си, и при венчко това — пакъ станахъ учители на цѣль свѣтъ и бѣхъ доволно въоръжени да побѣдятъ най голѣмитѣ си противници философи, чиновници и Царіе. Успѣхътъ имъ са показва отъ много Апостолски писма, писани на сичкитѣ страни въ тогавашнѣя свѣтъ, които са причисляватъ въ броятъ на святото писаніе. Толкосъ силно дѣйствува св. Писаніе и на умътъ, на сърдцето и на душата въ всякого, който го чете съ онзи духъ, въ богото ни го предаде самъ Богъ чрезъ избраннитѣ си, и въ който духъ ни е заповѣдалъ да го четемъ и назимъ (Лук. 11, 28.).

Святото писаніе са дѣли въ смотреніе на врѣмето: на старей и новей завѣтъ (Евр. 8, 8—13), т. е. дѣли са

на *книги* които сѣ написани предъ, и на *книги* които сѣ написани послѣ рождество Христово. Това раздѣленіе означава разликата на всяка книга, цѣльта и намѣреніето ѝ. Понеже има разлика измежду всяка книга, зѣтова сѣ казва: едни са отнасятъ на старій, а други на новій завѣтъ.

Речѣта завѣтъ въ този смислъ показва, какъ е въсприелъ всѣмогущій и пресвятій Богъ съ неизмѣрното си милосърдіе, и е станилъ въ разговоръ съ слабоумния, променливия и грѣшния човѣкъ, като му обѣщавъ отъ стрипаната си какъ ще го направи свой избранникъ (2 Моис. 19. 5), какъ той ще се грижи за човѣка, и ще го пази до вѣка отъ всяко злощастіе; но заедно иска и Той отъ човѣка да му пази святата воля и да живѣе винаги безгрѣшно (1. Моис. 17, 1), да се отнася споредъ законътъ му, и да не се смѣсва съ други народи или да служи на тѣхнитъ боговъ (2 Моис. 23. 32.), въ точно да извънява и пази този завѣтъ. (Слѣдва).

 Въ *Българскитъ* ученици, съставили сѣ дружество подъ названіе: „Добра надѣжда“ и като ни молихтъ именованно да имъ испроваждами въ даръ едно теченіе отъ листа си, то ний съ голѣма радостъ приеми да имъ изпълнемъ желаніето, като имъ пожелаими и добъръ успехъ въ предирятіето имъ. Издателятъ.

 Благогов. отецъ *Петко Стояновъ* отъ *Бобрено*, подарява едно годишно теченіе отъ духовното списаніе „Слава“ за Читалището „Зора“ въ *Топчин*.

Издатель: Т. Х. Станчевъ.

Печатницѣтъ на Дунавскѣтъ Область.

(طوبه ولايتى مطبعه سنده باعالمشدر)